

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

12 листопада 2024 року

Веде засідання голова Комітету ЗАДОРЖНИЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас з 11 членів комітету присутні 9... 8, пардон. Тож у нас є кворум. І засідання оголошую відкритим.

Перед цим, колеги, як перейти до розгляду питань порядку денного, хочу привітати народного депутата України Яременка Богдана Васильовича з приєднанням до нашої команди. Сподіваюсь, що наша співпраця буде плідною, і радий вас бачити в Zoom.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Дякую, пане голову. Спасибі, колеги. Радий бачити всіх. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, сьогодні планується розглянути два проекти законів, які доручено опрацювати і подати висновки до головних комітетів, а також три питання, що не пов'язані з розглядом законопроектів. Порядок денний вам всім був надісланий.

Якщо немає заперечень, переходимо до голосування щодо затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання.

Задорожний – за.

Пан Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемілев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Кузнєцов, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євген Геннадійович Яковенко.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Богдан Васильович Яременко.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тож колеги, 7 осіб – за. Рішення прийнято.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за. Вітаю вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю також.

8 осіб... 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Питання перше. Проект Закону України про внесення змін до статті 111 Кримінально-виконавчого кодексу України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 20 грудня 2023 року (реєстраційний номер 12127 від 16.10.2024 року), поданий Кабінетом Міністрів. Головним комітетом з розгляду законопроекту визначено Комітет Верховної Ради з питань правової політики.

Для представлення проекту закону ми запрошували на наше засідання представника Міністерства юстиції. Наскільки я розумію, це пан Банчук Олександр Анатолійович. Якщо у вас є що, сказати, будь ласка, саме час.

БАНЧУК О.А. Доброго дня, шановний пане голово, шановні народні депутати! Олександр Банчук, заступник міністра юстиції.

Справді, це урядовий законопроект номер 12127, він зумовлений був ухваленим Конституційним Судом України рішенням за конституційною скаргою Лужинецького. І рішенням Конституційного Суду визначено те, що особи, засуджені до довічного позбавлення волі, наразі відповідно до чинного законодавства України позбавлені можливості короточасних виїздів за межі колонії у зв'язку з необхідністю відвідування або тяжкохворого близького родича, або відповідно смерті, щоби відвідати відповідні похорони. Така можливість наразі статтею 111 Кримінально-виконавчого кодексу передбачена тільки для іншого типу засуджених, які тримаються у виправних колоніях мінімального рівня безпеки. Очевидно, що якщо йдеться про осіб, яким призначено покарання у виді довічного

позбавлення волі, вони наразі не мають можливості здійснити такі відвідування.

Якраз законопроект передбачає впровадження такої процедури, передбачається, що засуджені будуть... в яких виникли такі обставини, тобто смерть близької особи чи тяжка хвороба близького родича, яка може мати наслідком її смерть, подає відповідне клопотання адміністрації відповідної установи, і протягом однієї доби начальник установи повинен вирішити це клопотання і надати дозвіл.

Також передбачається, що якщо ми говоримо про осіб, особливо небезпечних засуджених, які перебувають, в тому числі які засуджені до довічного позбавлення волі, що вони можуть перебувати протягом цього транспортування тільки під вартою колонії. І також законопроект передбачає, що ці всі витрати повинні бути забезпечені за рахунок або засудженого, або відповідно його родичів. Тому цей короткий і детальний порядок відповідного транспортування, цих виїздів, надання дозволу законопроект передбачає, що буде врегульовано Міністерством юстиції.

Це короткі, скажемо, такі основні положення цього законопроекту, які знову ж таки виходячи з назви, впливають з положень рішення Конституційного Суду України. І також, що важливо, звернути увагу, що Головне науково-експертне управління також підтримує цей законопроект. У Головного науково-експертного управління є певні зауваження. З окремими, очевидно, можна погодитися, з окремими, але ж знову це потрібно вже більш детальніше, можливо, у запитаннях і відповідях, то мені дуже складно уявити, як певні пропозиції, які надані фахівцями Головного науково-експертного управління, можна їх впровадити в цей законопроект.

Але в будь-якому випадку, у випадку підтримки законопроекту, можна ще буде провести відповідні дискусії на базі парламентського комітету і доопрацювати його до другого читання. Тому прошу вашої підтримки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане заступник міністра.

Шановні колеги, інформую, що станом на сьогодні на урядовому порталі розміщено висновок Міністерства юстиції України, яке, звісно, підтримує цю законодавчу ініціативу, оскільки саме вони її і розробили. Інших висновків до проекту поки що немає.

Я так бачу, що Костянтин Касай хоче висловитися. Тож прошу вас до слова.

КАСАЙ К.І. Так, вітаю, колеги. Знаєте, дуже правильна така ініціатива, і тим більше знаю, що це світове застосування таких практик. Що допоможе воно нам, на мою думку? Я вважаю, що такі відпустки будуть позитивно впливати на ресоціалізацію засуджених. Тому що одне діло, коли людина дійсно знаходиться тривалий термін в місцях несвободи, відповідно проходить там деяка деформація, якщо ми говоримо про психологію. То я вважаю, що треба підтримати, і однозначно це буде позитивно в перспективі ...*(Не чути)* складеться на практиці. Так що, колеги, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Іванович.

Богдан Васильович, будь ласка.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Спасибі. У мене уточнююче запитання. Мова йде про встановлення такої практики відвідання сім'ї, родин для засуджених довічно. За які статті у нас присуджується така міра покарання, за які злочини?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прокоментуйте, будь ласка.

БАНЧУК О.А. Дякую за запитання.

Законопроект стосується не тільки осіб, які... хоча рішення Конституційного Суду, якщо дозволите, пробачте... Рішення Конституційного Суду України було за скаргою довічного позбавленої

особи, яка була позбавлена волі довічно. Але законопроект стосується не тільки осіб цих, але також і інших, які засуджені за особливо тяжкі злочини, але, наприклад, призначене покарання у вигляді позбавлення волі від 10 до 15 років. Але, якщо ми говоримо про довічне позбавлення волі, то, очевидно, найпоширеніший випадок, це йдеться коли про вбивство двох і більше осіб. Але рішення Конституційного Суду визначає, що є, виходячи з європейських стандартів, навіть якщо особа вчинила такий злочин і засуджена до довічного позбавлення волі, у випадку смерті або тяжкої хвороби, який може мати наслідком смерть близького родича, така особа, як і інші засуджені, як і інші, будь-який інший громадянин України, повинна мати таке право, щоби відвідати і провести в останню путь свого родича. Тобто це відображення і принципу гуманізму, але це також наразі чинні положення Кримінально-виконавчого кодексу, вони певним чином є дискримінуючими. Тому ми пропонуємо це виправити. Знаю і розумію, що це дуже сенситивне питання, але особливо якщо йдеться про тих, хто засуджені і позбавлені волі довічно... їм призначено покарання у вигляді довічного позбавлення волі. Але знову ж законопроект не тільки цих осіб стосується, але також і тих, хто, наприклад, кому призначено покарання більше 10 років позбавлення волі.

ЯРЕМЕНКО Б.В. А скільки у нас зараз осіб відбувають покарання довічне?

БАНЧУК О.А. Дякую за запитання, пане Богдане. Наразі до довічного позбавлення волі близько, давайте так, тому що у нас є відповідний реєстр засуджених осіб, кожного дня це може змінюватися ситуація, тому що ми разом з вами, з народними обранцями також у 2023 році ухвалили Закон про можливість умовно-дострокового звільнення довічних позбавлень волі, але наразі близько 1500 осіб, це ті, хто засуджені до довічного позбавлення волі. Близько 1500. Воно, може, тому, що є певна кількість осіб, яка знову, скажімо, поповнили ряди тих, хто довічно позбавлений волі, є ті, кому вже

призначено умовно-достроково звільнення і вони вже не вважаються довічно позбавленими волі, але близько 1500 осіб наразі.

ЯРЕМЕНКО Б.В. А скільки може бути таких випадків щорічно, коли потрібно буде вирішувати питання про транспортування, охорону поза місцями позбавлення волі таких осіб, є у вас якісь розрахунки, оцінки?

БАНЧУК О.А. Дякую. Якщо дозволите, пане Андрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАНЧУК О.А. Наразі у нас є тільки статистика, тому що у нас були спеціальні погоджувальні процедури з Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради з прав людини з приводу цього законопроекту, і наразі у нас іде ситуація і є підрахунок тільки за чинним регулюванням, коли йдеться про можливість відповідних відвідувань осіб, які перебувають в колоніях мінімального рівня безпеки, тобто це ті, хто не вчинили тяжкий злочин. І таких випадків, я можу підняти, але це в межах протягом року близько 50-60 випадків. Тобто коли...

ЯРЕМЕНКО Б.В. Вибачте, я просто щоб не займати часу. Мене не цікавлять ці випадки. Це люди, які за ненасильницькі злочини засуджені, зрозуміло, я навіть згодний з колегою, що це можна назвати відпусткою і яка може корисно вплинути на людину. Але яка відпустка в того, хто відбуває довічне покарання і хто здійснив насильницькі злочини, і він потрапляє в середовище звичайних людей? І тут у мене є занепокоєння щодо безпеки своїх виборців. З усією повагою до прав тих, хто засуджені, 1500 осіб, які відбувають покарання. Але значно більше осіб не здійснили такі злочини і не відбувають покарання, я за них переживаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Костянтин Касай, будь ласка.

КАСАЙ К.І. Да, в доповнення колеги, пане Богдан. Там дійсно виписана чітко процедура, що стосується довічного ув'язнення. Так, дійсно, там складні злочини, але там і є механізм, як це можна робити. Якщо не помиляюся, їм можна буде робити тільки під конвоєм, ну, і так далі. Пан Банчук ... *(Не чути)*

ЯРЕМЕНКО Б.В. А у нас зараз є кількість конвоїв достатня, от зараз в умовах...

КАСАЙ К.І. Оце дуже гарне питання, це треба Олександра запитати.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Я тому і питаю про кількість цих випадки, щоби розуміти, на що ми штовхаємо нашу правоохоронну систему.

КАСАЙ К.І. Пане Олександр, якщо вам неважко, дайте, будь ласка, отой абзац крайній, що стосується довічно ув'язнених, іменно саму процедуру, як вона буде. Ви просто зараз її коротко нам дасте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, якомога коротесенько, будь ласка, ставте цю відповідь. Якщо у вас є можливість відповісти, то давайте.

БАНЧУК О.А. Ідеться про те, що інші засуджені, якщо дозволите, переміщуються, це йдеться про інших засуджених, в тому числі ті, хто довічно позбавлений волі, до місця призначення і в зворотному напрямку та охороняються вартами колонії. Ось отакий абзац передбачений.

Але також є важливо, що ми в цій частині передбачаємо, що законопроект насправді набере чинності після завершення воєнного стану.

Це також один із елементів критики, тому що ми розуміємо безпекову ситуацію, тому в цій частині там... Але це також може обговорюватися це питання. Але ми таким чином вийшли, тому що розуміючи і обмеженість ресурсну, персоналу, ну, і в першу чергу це безпекова ситуація.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Пане голово, якщо можна, останній коментар. Я би дуже просив, бо ми не головний комітет тут, але коли розглядатиметься в головному комітеті, все-таки подумати про те, щоб інформувалися правоохоронні органи за місцем потенційного перебування цих особливо небезпечних злочинців про те, що от вони відбувають з колонії там на похорон чи ще щось, чи ще з якоїсь причини. Щоб місцеві влади могли підготуватися і мінімізувати якісь наслідки негативні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, Богдан Васильович. Ми все зробимо для того, щоб так воно й було.

Продовжуємо наше засідання. Колеги, зрозуміло, що цей проект закону подано на виконання рішення Конституційного Суду України, яке є обов'язковим до виконання і яке не підлягає оскарженню. Тому тут особливих питань не виникає щодо обґрунтованості, доцільності чи недоцільності прийняття цього проекту закону. Водночас маю зазначити про наявність до запропонованої редакції наступного зауваження: рішення Конституційного Суду України, яке стало підставою для розробки законопроекту, має на меті забезпечити право засуджених до довічного позбавлення волі на короточасний виїзд за межі колонії у зв'язку з винятковими обставинами. Звертаю увагу, що на виконання вказаного рішення суду суб'єктом законодавчої ініціативи пропонуються зміни лише до статті 111 Кримінально-виконавчого кодексу України. Назва статті: "Короточасні виїзди за межі виправних і виховних колоній", - відповідно до

яких передбачається, що дозвіл на короточасний виїзд надається начальником колонії.

Разом з тим, згідно з положеннями статті 150 Кримінально-виконавчого кодексу України у період дії воєнного стану в Україні та протягом 2 років після його припинення чи скасування чоловіки, засуджені до довічного позбавлення волі, можуть також відбувати покарання у секторах максимального рівня безпеки слідчих ізоляторів з дотриманням вимог суворої ізоляції від інших категорій осіб, які тримаються у цих установах. При цьому слідчі ізолятори у розумінні статті 11 Кримінально-виконавчого кодексу України не є виправними колоніями.

Таким чином, без внесення змін до інших статей Кримінально-виконавчого кодексу України після набрання чинності цим законом право на короточасний виїзд за межі колонії у зв'язку з винятковими обставинами матимуть виключно ті засуджені до довічного позбавлення волі, які утримуються у виправних колоніях. У той же час засуджені до довічного позбавлення волі, які утримуються у слідчих ізоляторах, протягом 2 років після припинення чи скасування воєнного стану будуть позбавлені дієвих механізмів для користування відповідним правом ...*(Не чути)* Враховуючи зазначене, законопроект потребує додаткових уточнюючих положень, які усунуть дискримінацію в правах, яка полягає в можливості їх реалізації в залежності від місця утримання засуджених.

Це зауваження ми зазначимо у своєму висновку і надішлемо до головного комітету для врахування. А сам проект закону пропоную підтримати в першому читанні.

Тож, шановні колеги, якщо ніхто не заперечує, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до статті 111 Кримінально-виконавчого кодексу України у зв'язку з Рішенням Конституційного Суду України від 20 грудня 2023 року (реєстраційний

номер 12127; від 16.10.2024 року), поданий Кабінетом Міністрів України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Прошу голосувати. Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Кузнецов. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко Максим – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Шановний пане голову, з проханням про те, щоби було доповнено пропозицією в порядок прийняття рішення про надання таких-от дозволів на відвідання, передбачали інформування місцевої поліції і місцевої громади.

Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Дякую представнику Мін'юсту за участь в розгляді законопроекту.

Переходимо до розгляду наступного законопроекту. Питання друге. Проект Закону України про внесення змін до статті 9 Закону України "Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України" (реєстраційний номер 12173 від 01.11.2024 року), поданий народним депутатом України Фріз та іншими народними депутатами України.

Колеги, головним комітетом з розгляду даного законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку. Основним ініціатором цього проекту закону є народний депутат України Фріз Ірина Василівна. Її немає, тож доповідаю я.

Шановні народні депутати, цим законопроектом пропонується внести зміни до статті 9 Закону України "Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України", відповідно до яких пріоритетне право на отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна матимуть не лише учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни та особи, призвані на військову службу за призовом під час мобілізації, а й інший із подружжя вказаних категорій осіб. Станом на сьогодні, шановні колеги, до цього законопроекту відгуки і оцінки поки відсутні.

Колеги, в цілому ідея начебто виглядає слушною, однак одразу хочу зазначити, що наведене в пояснювальній записці до законопроекту обґрунтування обмежується виключно одним випадком, а саме, коли майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності і оформлене лише на одного з подружжя.

Разом з тим, у тексті законопроекту використовується загальне формулювання "інший із подружжя" без уточнення щодо обов'язковості, обов'язкової належності подружжю майна на праві спільної власності. У зв'язку з цим варто зазначити, що інший із подружжя може також мати нерухоме майно, яке належить виключно йому на праві особистої приватної власності.

Так відповідно до положень статті 57 Сімейного кодексу України особистою приватною власністю дружини/чоловіка, зокрема, є майно, набуте

нею/ним до шлюбу; майно, набуте, нею/ним за час шлюбу, але на підставі договору дарування або в порядку спадкування; майно, набуте нею/ним за час шлюбу, але за кошти, які належали їй або йому особисто. Таким чином без додаткового уточнення відповідних норм інший із подружжя буде мати пріоритетне право на отримання компенсації не тільки за майно, яке належить на праві спільної власності йому та другому з подружжя (учаснику бойових дій, особі з інвалідністю внаслідок війни або особі, призваній на військову службу за призовом під час мобілізації), а також і за майно, що належить йому на праві особистої приватної власності.

Це зауваження може бути враховано в частині другій статті 9 закону, до якого вносяться зміни. Колеги, якщо є у когось бажання.

Будь ласка, до слова, Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Дякую, пане голово.

Я з вами абсолютно згоден і хочу підтримати вашу позицію про те, що очевидний сенс у поданні такого законопроекту. Ми розуміємо, що ті подружні пари, які живуть у шлюбі з особами, які мають певні пріоритети для отримання компенсації, звичайно, можуть робити це, в тому числі від їхнього імені. Хоча в цілому питання законодавчо врегульовано. Будь-яке майно, набуте в шлюбі, належить парі як спільна сумісна власність, і в принципі, тобто можна вирішувати ці питання в судовому порядку. Але, очевидно, автори законопроекту вважають, що потрібно просто прояснити це питання і полегшити адміністрування цього права. Разом з тим ми розуміємо, що у шлюбі можуть перебувати особи, які набули право на майно в різний період, і в тому числі до шлюбу, де майно не є спільною сумісною власністю, в тому числі тих осіб, для кого законом встановлені пільги і пріоритетність певна для отримання компенсації. І тут я повністю згоден з законом, що з точки зору суспільних інтересів, з точки зору суспільного блага важливо створювати такі можливості отримання компенсації для тих людей, які або найбільше спричинилися до відсічі збройній агресії Російської Федерації, або

є з певної точки зору вразливими суспільно і так далі. Але в даному випадку, мені здається, нечіткість формулювання призведе до того, що ми відкриємо певну можливість зловживання цим правом. Тобто особи, подружні пари тих, хто мають на сьогодні оці пільги і привілеї, можуть у тому числі, мені здається, за цим формулюванням подавати на компенсацію за збитки майна, було право на яке отримане ними до шлюбу, особами, про які йдеться в законі.

Це, я ще раз кажу, я цілком розумію, що автори закону хотіли уточнити дещо, але це уточнення, мені здається, може спричинити ще більше неясності і ще більше правового хаосу. Тому мені здається, що тут треба працювати над юридичними формулюваннями, зокрема я би чітко зазначав, що мова йде тільки про майно, або яке належить отим особам, які визначені як пріоритетні категорії, або яке належить як спільна сумісна власність. Тобто треба більш чітко прописувати, уточнювати юридичні формулювання.

До цього уточнення, пане голову, з усією повагою, я утримаюсь при голосуванні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, Богдан Васильович.

Шановні колеги, ...*(Не чути)*, що саме головний комітету повинен визначитись щодо остаточної редакції зазначеного законопроекту, пропоную прийняти процедурне рішення. Так, направити озвучені зауваження до Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку.

Отже, якщо ніхто не заперечує, ставлю на голосування наступне рішення комітету. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку з пропозицією врахувати зауваження комітету при опрацюванні проекту Закону України про внесення змін до статті 9 Закону України "Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок

бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України" (реєстраційний номер 12173 від 01.11.2024 року), поданий народним депутатом України Фріз та іншими народними депутатами.

Прошу голосувати. Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кузнецов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Кузнецов, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. Утримався. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тож, шановні колеги, у нас 8 осіб – за, 1 – утримався. Рішення прийнято. Дякую за участь в обговоренні.

Переходимо до розділу "Інші питання". Питання третє. Пропозиції Кабінету Міністрів України до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік.

Колеги, до комітету надійшли пропозиції уряду до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік. Відповідно до положень статті 19 прим. Регламенту Верховної Ради України комітети мають враховувати орієнтовний план законопроектних робіт Кабінету Міністрів України при формуванні пропозицій щодо питань, які потребують законодавчого врегулювання.

Звертаю увагу, що на сьогоднішньому засіданні ми розглядаємо пропозиції уряду виключно в межах своїх предметів відання. Фокусуємося на законопроектах, які уряд планує саме розробити в 2025 році, тобто це ті проекти, які ще не зареєстровані в парламенті і напроти яких головним комітетом значиться наш комітет.

А саме: це проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні" щодо визначення спеціального координатора з питань боротьби з антисемітизмом (виконавець – Державна служба України з етнополітики та свободи совісті);

проект Закону України про внесення змін до статті 28 Закону України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" (виконавці цього законопроекту – МВС та ДМС);

проект Закону України про оптимізацію процедур видачі посвідок на тимчасове проживання і дозволів на застосування праці іноземців та осіб без громадянства відповідно до acquis ЄС (виконавці – також МВС і ДМС);

проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо верифікації внутрішньо переміщених осіб (виконавець – Мінреінтеграції).

Зараз, з вашого дозволу, я по черзі надаватиму слово представникам зазначених центральних органів виконавчої влади, і якщо у когось із вас виникатимуть запитання, тож можна буде їх поставити.

Тож запрошую до слова представника Державної служби України з етнополітики та свободи совісті. Прошу пояснити, в чому полягає необхідність розробки запропонованого ДЕСС законопроекту і які саме зміни пропонуєте вносити ви. Тож перший заступник Голови Державної служби України з етнополітики та свободи совісті Войналович Віктор Анатолійович. Будь ласка, декілька слів.

ВОЙНАЛОВИЧ В.А. Шановний пане голову, шановні народні депутати! Насамперед дякуємо за запрошення і можливість взяти участь в обговоренні даного питання та викласти позицію Державної служби з етнополітики та свободи совісті з даної ініціативи. Перепрошуємо за відсутність голови, який був запрошений, зараз одночасно він головує на

засіданні міжвідомчої комісії, тому делегував ці повноваження на даний момент мені. Дякую.

Необхідність прийняття проекту Закону України про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні" щодо визначення національного координатора з питань боротьби з антисемітизмом обумовлено потребою у приведення законодавства України у відповідність до права Європейського Союзу.

Одним із актів права Європейського Союзу, відповідно до якого потрібно привести законодавство України у відповідність належну, є стратегія Європейського Союзу щодо боротьби з антисемітизмом та сприяння єврейського життя, розрахована на 2021-2030 роки. От саме згідно з главою 1.1 даної стратегії призначення спеціальних посланців або координаторів усіма державами-членами є необхідним кроком для ефективної дії з протидії антисемітизму на національному рівні. Тому державам-членам Європейського Союзу прямо рекомендується призначити спеціальних посланців-координаторів з питань протидії антисемітизму та сприяння єврейському життю.

Питання визначення національного координатора з питань боротьби з антисемітизмом щодо України обговорювалося і актуалізовано було безпосередньо українською стороною з Європейською комісією під час двосторонньої зустрічі, яка відбулася у вересні 2024 року у Брюсселі. Зважаючи на особливу увагу, що приділяється питанню протидії антисемітизму в Європейському Союзі, було саме тоді досягнуто домовленості, що Україна визначить такого координатора саме на рівні закону. Тому під час підготовки вже дорожньої карти, що відбувалося пізніше за сферою верховенства права і за блоком "основоположні права", було вирішено внести зміни до Закону України "Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні" щодо визначення такого національного координатора.

Враховуючи, що питання антисемітизму досить тісно пов'язані як і з релігійними переконаннями, так і з етнічним походженням і самоідентифікацією було вирішено, що повноваження національного координатора з питань боротьби з антисемітизмом будуть покладені на Державну службу етнополітики і свободи совісті як центральний орган виконавчої влади, який формує та реалізує політику у сфері національних меншин, корінних народів і у сфері свободи совісті.

Щодо змісту потенційного законопроекту, насамперед планується, що даний законопроект має визначити повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії антисемітизму, зокрема повноваження щодо координації діяльності інших державних органів з даних питань, боротьби з антисемітизмом, протидії дискримінації та... ворожнечі на ґрунті антисемітизму.

Безпосередньо у своїй практиці, ще будучи не наділеними, можливо, такими повноваженнями, ми на сьогодні бачимо досить значний спектр проблем, який стосується... чи аспектів, які стосуються даної проблеми, звичайно, усвідомлюємо і розуміємо необхідність саме узагальнення всіх цих питань, пов'язаних з даною проблемою. Мова йде насамперед про узагальнення статистики, співпрацю із судовими органами, прокуратурою щодо них, питання збереження і контролю за дотриманням законодавства щодо збереження єврейських національних кладовищ, паломницьких акцій і подій, які пов'язані з цим. Тобто це все спектр тих проблем, які, сподіваємося, в разі проходження даного законопроекту, розробки його і схвалення, буде, звичайно, власне, в колі повноважень саме розробника – Державної служби етнополітики та свободи совісті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ВОЙНАЛОВИЧ В.А. Дякую. Сподіваємося на вашу підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Анатолійович, дуже дякую. Докладна доповідь.

Шановні колеги, чи є в когось запитання до представника служби з етнополітики та свободи совісті? Дякую.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Андрій Вікторович, можна коротке питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Віктор Анатолійович, питання, ми розуміємо, що координатори зараз... ДЕСС є, власне, головним органом щодо того, щоб розробити цей законопроект і в подальшому ми його могли приймати, але питання статусу цього координатора. Тобто він фактично буде безпосередньо входити у структуру ДЕСС чи передбачається якийсь інший його статус?

ВОЙНАЛОВИЧ В.А. Так, це можливо в перспективі. Може стати після прийняття закону функцією окремого структурного підрозділу в рамках Державної служби з етнополітики та свободи совісті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неллі, достатня відповідь?

ЯКОВЛЄВА Н.І. Так, дякую. Для розуміння концепції достатньо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Колеги, йдемо далі. Віктор Анатолійович, дякую вам за участь, за докладну доповідь.

Запрошуємо до слова представника Державної митної служби... міграційної служби, де я бачу дві законодавчі ініціативи, тому прошу одразу

розповісти про обидві. Чи правильно я розумію, що вони повинні бути розроблені на виконання плану заходів Кабінету Міністрів з реалізацією у 24-27-му роках Стратегії демографічного розвитку України на період до 40-го року. Пані Ірина Віталіївна Ковалевська, заступник голови Державної міграційної служби. Прошу до слова.

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, перший заступник.

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Доброго дня, шановний Андрій Вікторович, шановні народні депутати! Два законопроекти, які заплановано розробити у 25-му році, це якраз один із них – внесення змін до статті 28 Закону "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус". Цей законопроект у нас необхідно розробити з метою приведення саме цієї статті 28 у відповідність до положень Закону України "Про громадянство України", а також необхідно привести саме процес оформлення цього тимчасового посвідчення у відповідність до процесу оформлення документів, які видаються на сьогодні засобами цього реєстру.

Зокрема, законопроектом у нас буде передбачено необхідність зміни категорії осіб, яким видається таке посвідчення, за віковим цензом. Конкретизовано у нас строк, на який особі видається тимчасове посвідчення громадянина України відповідно до Закону "Про громадянство". Також необхідно нам виключити норму щодо видачі нового тимчасово посвідчення громадянина України у разі закінчення дій попереднього, уточнити інформацію, яка вноситься до цього тимчасового посвідчення. А також нам необхідно провести, самоузгодити між собою положення саме Закону про Єдиний державний демографічний реєстр, де буде зазначено, що такий документ у нас буде виготовлятися без безконтактного електронного носія.

Це все, що планується саме в законі, який... зміни до статті 28 Закону про ЄДДР.

Що стосується іншого законопроекту про оптимізацію процедур видачі посвідок на тимчасове проживання і дозволів на застосування праці іноземців і осіб без громадянства, то ці законопроекти ми розробляємо відповідно до актів ЄС.

Всім відомо, що на сьогодні у нас Україна йде на шляху вступу до Європейського Союзу і з цією метою у нас проводиться у нас скринінг законодавства України з метою його приведення у відповідність до законодавства ЄС, і основними актами ЄС в сфері процедури видачі на проживання у нас є Директива 2011 року 98-а, Директива 2024 року № 1233 і Директива 2014 року 36. Ці три директиви передбачають, що у разі, коли іноземець прибув на територію Європейського Союзу, він для отримання дозволу на працевлаштування і отримання відповідних документів на проживання подає єдину заяву, яка потім є підставою для оформлення таких дозволів. Законодавчими актами України, які на сьогодні регулюють саме процедури отримання дозволів і отримання дозволів на проживання, є Закон "Про зайнятість населення" і Закон "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства". Як відомо, що на сьогодні в Україні саме отримання дозволу на працевлаштування і отримання дозволу на тимчасове проживання – це абсолютно дві різні процедури. І розгляд цих процедур належить двом різним органам – це Державна служба зайнятості і Державна міграційна служба.

Тому з метою імплементації директив, яких я назвала, необхідно розробити нову процедуру запровадження єдиної заяви і єдиного дозволу на працевлаштування та проживання для іноземців і осіб без громадянства, які перебувають на території України. З цією самою метою ми плануємо внести зміни до Закону "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" і "Про зайнятість населення". Це коротко про ці два законопроекти. Якщо є запитання, готова відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірина Віталіївна.

Чи є, шановні колеги, у когось запитання до представника ДМС?

І дякую тоді, колеги, і вам, Ірина Віталіївна, за участь.

І останній центральний орган виконавчої влади – Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій. Прошу коротко зазначити, в чому полягатиме суть вашої законодавчої ініціативи і навіщо вона потрібна, і чи справді ви плануєте її розробити, адже останніми роками ми вносили до плану законопроектної роботи ваші пропозиції, які в подальшому через різні причини чомусь так і не реєструвались як законопроекти.

Прошу до слова, заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Усенко Роман Анатолійович. Будь ласка.

УСЕНКО Р.А. Андрій Вікторович, доброго дня! Доброго дня, шановні члени комітету! Міністерство реінтеграції пропонує внести зміни в частині верифікації до Закону про внутрішньо переміщених осіб. Значить, виходячи із того, що на сьогодні у нас відповідно до реєстру ВПО обліковується біля 5 мільйонів внутрішньо переміщених осіб. Значить, відповідно до статистичних даних перемістилися з територій, які не включені до відповідного Наказу Мінреінтеграції 309-го, який визначає перелік окупованих територій і територій, де ведуться бойові дії. Це більше мільйона осіб. Тобто ці особи, по суті, перемістилися з територій, які не є окупованими і де немає, значить, бойових дій.

Вказані статистичні дані в першу чергу обумовлені процедурою набуття статусу внутрішньо переміщеної особи, яка визначена законом, а саме те, що внутрішньо переміщені особи отримують довідки в період віднесення їх територій до Наказу 309, і після виключення територій з переліку вказана довідка залишається діючою.

Вказане питання за дорученням Прем'єр-міністра вже попередньо було опрацьовано Мінреінтеграції спільно з Міністерством соціальної політики.

Нами вже визначений перелік положень, які ми будемо пропонувати до статті 12 діючого Закону про внутрішньо переміщених осіб. І це дасть можливість відділити фактичний і юридичний статус таких осіб і в такий спосіб сконцентрувати політику уряду в першу чергу на тих внутрішньо переміщених осіб, які потребують державної підтримки.

Просимо підтримати цю пропозицію уряду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане заступник міністра.

Шановні колеги, чи є у когось запитання до представника Мінреінтеграції? Дякую.

Дякую, колеги. Переходимо до голосування. Звісно, Кабінет Міністрів України є суб'єктом права законодавчої ініціативи, і ми не можемо перешкоджати їм реєструвати не ті законопроекти, які вони вважають за потрібне. Сподіваюсь, вони дійсно будуть розроблені і ми з вами як головний комітет вже більш конкретно будемо з ними працювати.

Тож пропоную наступне рішення комітету. Погодитись з пропозиціями Кабінету Міністрів України до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік, яким Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин визначено головним, та врахувати їх в пропозиціях комітету до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік.

Прошу голосувати. Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнецов.

КУЗНЕЦОВ О.О. Кузнецов, голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

Яковлєва Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Наступне питання. Це про внесення змін до пункту 2 рішення Комітету від 4 вересня 2019 року "Про створення підкомітетів та обрання голів підкомітетів Комітету". Шановні колеги, як вам відомо, народний депутат України козир Сергій В'ячеславович вийшов із складу нашого комітету і в зв'язку з цим постало питання щодо обрання нового голови підкомітету, який ним очолювався. Мова йде про підкомітет з питань тимчасово окупованих територій, відновлення та розвитку деокупованих територій України.

Попередньо ми з вами це питання обговорили. Нагадаю, що це відбулося в чаті. Наскільки я розумію, ніхто не заперечуватиме, якщо зазначений підкомітет очолить народний депутат України Ткаченко Максим Миколайович. Ми всі знаємо, що пан Максим досить досконало працює у відповідному напрямку, тому я пропоную обрати його головою зазначеного комітету.

Звертаю увагу, що для прийняття цього рішення нам необхідно викласти весь пункт 2 рішення комітету від 4 вересня 2019 року у новій редакції. Тому не дивуйтесь, що у рішенні я озвучу всі підкомітети та відповідно народних депутатів, які їх очолюють, навіть якщо там зміни не передбачаються.

Тож, якщо ніхто не заперечує, ставлю на голосування наступне рішення комітету.

Внести зміни до пункту 2 рішення комітету від 4 вересня 2019 року про створення підкомітетів та обрання голів підкомітетів (протокол № 1), виклавши його в такій редакції: "2. Обрати: 1) головою підкомітету з питань адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) та виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції народного депутата України Горбенка Руслана Олександровича; 2) головою підкомітету з питань функціонування

національного превентивного механізму – народного депутата України Касая Костянтина Івановича; 3) головою підкомітету з питань прав людини та антидискримінації – народного депутата України Яковлеву Неллі Іллівну; 4) головою підкомітету з питань прав і свобод осіб, які порушено внаслідок тимчасової окупації, внутрішньо переміщених осіб та осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, - народного депутата Кузнєцова Олексія Олександровича; 5) головою підкомітету з питань тимчасово окупованих територій, відновлення та розвитку деокупованих територій України – народного депутата України Ткаченка Максима Миколайовича.

Прошу визначатися. Задорожний – за.

Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Джемільєв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Кузнєцов. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за. Дякую за довіру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яковлєва Неллі Іллівна.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яременко Богдан Васильович.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, 9 осіб – за. Рішення прийнято.

Переходимо до останнього питання порядку денного. Про внесення змін до рішення комітету від 17 вересня 2019 року "Про визначення персонального складу підкомітетів комітету". Це питання, з одного боку, є продовженням попереднього, а з іншого, є самостійним, оскільки стосується не тільки голів підкомітетів, а повністю всього персонального складу кожного підкомітету.

Як вже зазначалося, у складі нашого комітету відбулися кадрові зміни. До нас доєднався народний депутат України Яременко Богдан Васильович. Він висловив бажання приєднатися до підкомітету з питань адаптації

законодавства України до положень права Європейського Союзу та виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також до підкомітету з питань тимчасово окупованих територій, відновлення та розвитку деокупованих територій України. Також маємо ще деякі точкові зміни у складі підкомітетів, які ми з вами попередньо узгодили.

То ж давайте, шановні колеги, перейдемо одразу до голосування. Ставлю на голосування наступну пропозицію. Внести зміни до рішення комітету від 17 вересня 2019 року "Про визначення персонального складу підкомітетів комітету" (протокол № 2), виклавши його в такій редакції.

Затвердити наступний персональний склад підкомітетів комітету:

Перше. Підкомітет з питань адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу та виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції. Голова підкомітету – Горбенко Руслан Олександрович. Члени підкомітету: Яковлева Нелля Іллівна, Яременко Богдан Васильович.

Друге. Підкомітет з питань функціонування національного превентивного механізму. Голова підкомітету – Касай Костянтин Іванович. Члени підкомітету: Джемільєв Мустафа, Кузнецов Олексій Олександрович.

Третє. Підкомітет з питань прав людини та антидискримінації. Голова підкомітету – Яковлева Неллі Іллівна. Члени підкомітету: Джемільєв Мустафа, Касай Костянтин Іванович, Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич, Яковенко Євген Геннадійович.

Четверте. Підкомітет з питань прав і свобод осіб, які порушено внаслідок тимчасової окупації внутрішньо переміщених осіб та осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Голова підкомітету – Кузнецов Олексій Олександрович. Члени підкомітету: Касай Костянтин Іванович, Ткаченко Максим Миколайович, Яковлева Неллі Іллівна.

П'яте. Підкомітет з питань тимчасово окупованих територій, відновлення та розвитку деокупованих територій України. Голова підкомітету – Ткаченко Максим Миколайович. Члени підкомітету: Бойко

Юрій Анатолійович, Джемільєв Мустафа, Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич,
Яременко Богдан Васильович.

Прошу голосувати. Задорожний – за.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Горбенко. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Джемільєв Мустафа.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Кузнєцов. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Ткаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яковенко Євген Геннадійович.

ЯКОВЕНКО Є.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Богдан Васильович Яременко.

ЯРЕМЕНКО Б.В. За. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, це останнє практично питання. Чи є в когось інформація... Рішення прийнято, по-перше.

Рішення прийнято. 9 осіб – за. Рішення прийнято. Вибачте.

Чи є в когось інформація, якою б хотіли поділитися в розділі "Різне"?
Дякую.

Шановні колеги, на цьому порядок денний вичерпано. Всім дякую. Засідання оголошую закритим. Радий був всіх бачити. Дуже добре, що справилися дуже ефективно, так сказати.